

Käsipalloliiton ympäristövastuuohjelma

Johdanto

Ympäristövastuun huomioiminen on olennainen osa niin yksilöiden kuin organisaatioiden toimintaa. Suomen Käsipalloliitto haluaa omalta osaltaan vahvistaa ympäristöajattelua liikunnan ja urheilun piirissä ja on valmistanut ympäristövastuuohjelman.

Käsipalloliitossa työskentelee 5 vakituista henkilöä. Liiton toimisto sijaitsee urheiluyhteisön yhteisessä Sporttitalossa, jossa on otettu huomioon nykyaikaiset työtekemisen tavat ympäristövastuunäkökulma huomioiden. Käsipalloliitolla on 31 jäsenseuraa ja sarjatoimintaan osallistuu yli 300 joukkuetta vuosittain.

Käsipallo on maailmanlaajuisesti erittäin kilpailtu urheilumuoto ja yli 200 maata on jäsenenä kansainvälisessä käsipalloliitossa IHF:ssä. Maajoukkueitoiminta on intensiivistä ja nuorisomaajoukkueitakin on useassa ikäluokassa. Kansainvälisessä kilpailussa mukana oleminen vaatii osallistumista ja myös paljon matkustamista, leireilyä ym. ympäristöä kuormittavaa toimintaa. Vaikka nämä ovat toiminnan elinehtoja, tulee näissäkin toiminnoissa tunnistaa ja ottaa huomioon ympäristöä vähemmän kuormittavia vaihtoehtoja. Käsipallomaajoukkueiden leirityskeskus on Kisakallio, joka maantieteellisesti sijaitsee keskeisellä paikalla ottaen huomioon käsipalloilijoiden asuinseudut.

Ympäristövastuuohjelman tavoitteena on tunnistaa merkittävimmät ympäristövaikutukset ja tehdä toimenpiteitä vaikutusten vähentämiseksi. Tarkasteltavana on ollut ainakin liiton kilpailujärjestelmät, tapahtumien järjestäminen, varusteet, kulkutavat, liikuntapaikat ja työskentelytavat sekä -muodot.

Kilpailutapahtumat

Tapahtumien ja suorituspaikkojen aiheuttamia päästöjä vähennetään

Toimenpiteet:

Sisäkäsipalloilun suorituspaikat ovat olemassa olevia liikuntahalleja ja areenoita. Mahdolliset väliaikaiset rakenteet puretaan tapahtuman jälkeen. Esimerkiksi maaottelutapahtumissa käytettävä siirrettävä pelialusta ja mainospeitteet ovat uudelleenkäytettäviä. Ulkokentillä pelattavassa käsipalloilussa sekä Beach-käsipallossa kentät rakennetaan otteluita ja turnauksia varten erikseen, mutta palautetaan alkuperäiseen tilaan tapahtuman jälkeen. Käsipalloliitto haluaa painottaa olosuhdetyössään ympäristönäkökulman huomioimista uusissa halleissa rakennettaessa, mm. valaistus, hallin monikäyttöisyys, sijainti sujuvien yhteyksien varrella, kierrätysmahdollisuudet.

Jätteiden määrää vähennetään

Toimenpiteet:

Jätteiden määrä pyritään pitämään mahdollisimman vähäisenä. Metalli, lasi, kartonki, paperi ym. kierrätetään asianmukaisesti. Tämä on yleensä kiinteä osa hallien toimintaa, joten tähän ei pystytä kaikilta osin aina vaikuttamaan, mutta tilannekatsauksen mukaan kierrätys on erittäin hyvin huomioitu käsipallohalleissa.

Liikenteen päästöjen vähentäminen kilpailutoiminnassa

Toimenpiteet:

Kansallisesti otteluiden ja tapahtumien suorituspaikat sijaitsevat useimmiten keskeisillä paikoilla, hyvien liikenneyhteyksien varrella. Joukkueet ovat tottuneet kulkemaan otteluihin yhteiskyydeillä ja sarjaohjelmien suunnittelulla pyritään varmistamaan, että useiden joukkueiden yhteiskyydit ovat mahdollisia. Tulospalvelun tarjoajan ja muiden palloilulajiliittojen kanssa on kehitetty työkalu, jonka avulla pystytään optimoimaan joukkueiden matkakilometrejä.

Kansainvälisissä otteluissa ei suurten etäisyyksien takia lentomatkustusta voida välttää. Ulkomaille suuntautuvilla matkoilla lennot pyritään varaamaan suorinta mahdollista reittiä. Kuljetukset paikan päällä hoidetaan järjestävän organisaation toimesta linja-autolla.

Kotimaassa järjestettävissä kansainvälisissä otteluissa matkustus maan sisällä pyritään minimoimaan valitsemalla joukkueille hotelli mahdollisimman läheltä lentokenttää/ottelupaikkakuntaa. Otteluihin pakollisena liittyvät kokoukset järjestetään joko joukkueiden hotellilla tai pelipaikalla, jotta ylimääräistä matkustamista voidaan välttää.

Muut toimet

Kansainvälisissä otteluissa on pakollisena toimenpiteenä pullotetun veden tarjoaminen joukkueille. Tämä on ymmärrettävää, jos vesijohtovesi ei ole juomakelpoista. Koska tästä syntyy erittäin paljon muoviroskaa, teki Suomen Käsipalloliitto asiassa aloitteen Euroopan Käsipalloliitto EHF:lle, ottaa kokeiluluontoisesti täytettävät pullot käyttöön maaottelutapahtumissa joitakin vuosia sitten ja on onnistunut vakiinnuttamaan käytännön.

Käsipalloliitto on digitalisoinut käytännössä kaikki kilpailutoimintaan liittyvät lomakkeet. Sähköinen ottelupöytäkirja on käytössä kaikissa sarjoissa. Myös sähköinen allekirjoitus on käytössä ja viimeisenä toimenpiteenä pelaajasiirroissa siirryttiin täysin digitaaliseen järjestelmään kaudella 2024–25.

Lisäksi Käsipalloliitto välittää tapahtumajärjestäjille tietoa ympäristövastuullisten tapahtumien järjestämiseksi. Tällaisia työkaluja ovat mm. Olympiakomitean vinkkejä ympäristövastuulliseen seuratoimintaan (KEKE-koutsi) sekä tapahtumajärjestäjän check list.

Kilpailujärjestelmien kehittäminen tukemaan ympäristöystävällisyyttä

Toimenpiteet:

Käsipalloliiton jäsenseurat toimivat tällä hetkellä pääosin Etelä- ja Länsi-Suomessa. Tämä on matkustamisen ja siten myös ympäristön kannalta hyvä asia.

Vaikka etäisyydet kotimaassa eivät käsipallon kilpailutoiminnassa ole pitkiä, sarjojen suunnittelussa käytetään paljon aikaa siihen, että yhteiskyydit olisivat mahdollisia. Tämä tehdään kytkemällä sarjojen otteluhaarukat eri sarjoissa pelaavien joukkueiden kohdalla samanlaisiksi. Tällöin samojen seurojen joukkueilla on useita eri ikäluokkien otteluita samana päivänä toisiaan vastaan.

Juniorisarjoissa järjestetään kilpa- ja haastajasarjoja. Joustavilla edustus-oikeussäännöillä tähdätään siihen,

että seura pystyy järjestämään joukkue toiminnan näissä sarjoissa siten kuin kyseessä olisi yksi joukkue. Näin olosuhteiden käyttö saadaan mahdollisimman tehokkaaksi.

Erotuomareiden asettelussa tähdätään siihen, että tuomarit tulevat ottelupaikkakunnalta tai ainakin mahdollisimman läheltä ottelupaikkakuntaa ottaen huomioon jääviydet.

Varusteiden kierrättäminen ja kestävä kehityksen edistäminen

Toimenpiteet:

Käsipallon pelaamiseen ei vaatetuksen suhteen tarvita erikoisvarusteita, vaan normaalit sisäliikuntavaatteet sekä sisäliikuntakengät käyvät hyvin. Näin junioreiden ei heti tarvitse ostaa erikoisvarusteita, mikäli he jo harrastavat jotakin muuta sisäliikuntalajia. Maa joukkue toiminnassa juniorimaa joukkueiden vaatteita ja varusteita kierrätetään seuraavalle ikäluokalle.

Käsipalloliitto hankkii vain kestävästä materiaaleista valmistettuja palloja. Käsipalloja puhdistetaan säännöllisesti ja niillä pelataan niin kauan kuin niissä pysyy ilma ja ne ovat muuten kunnossa B-junioreista alkaen pallon käsittelyn helpottamiseen voi käyttää käsipalloliisteriä, joka helpottaa pitävämmän otteen saamista. Liisterin käyttö aiheuttaa kuitenkin lisääntyvän tarpeen käyttää siivousaineita. Käsipalloliitto suosittelee mahdollisimman ympäristöystävällisiä siivousaineita liisterin puhdistamiseksi.

Kansainvälinen liitto IHF on aloittanut prosessin, jossa kartoitetaan, pystytäänkö valmistamaan palloa, jonka käytössä ei liisteriä tarvittaisi tai voitaisiinko pallon mittasuhteita muuttaa niin, että liisteriä ei tarvittaisi. Käsipalloliitto on rajoittanut liisterin käyttöä säännöin ja määräyksiin kieltämällä liisterin ns. varastoinnin kenkiin tai muihin pelivarusteisiin.

Liiton organisaation toiminta toteutetaan kestävä kehitystä tukevalla tavalla

Toimenpiteet:

Käsipalloliiton toimisto sijaitsee urheiluyhteisön yhteisessä Sporttitalossa Helsingissä. Toimitiloissa on kierrätysmahdollisuudet huomioitu hyvin. Neuvottelu- ja sosiaalitalat ovat yhteisiä liittojen kesken ja koneet ja laitteet ovat uudenaikaisia, matalalla virrankulutuksella varustettuja laitteita. Vuonna 2025 tehtävän remontin yhteydessä tiloja optimoidaan edelleen myös ympäristön kuormitus silmällä pitäen. Lisääntynyt etätyö mahdollistaa mm. aiempaa pienemmissä tiloissa toimimisen.

Käsipalloliitossa työskennellään hybridimallilla, eli etätyöhön kannustetaan silloin kun se työtehtävien puolesta on mahdollista. Tiettyinä päivinä ollaan yhdessä toimistolla. Tämä vähentää ympäristön kuormitusta matkustamisen vähenemisen myötä.

Paperin käyttöön kiinnitetään huomiota ja tulosteita tehdään harkiten. Mustavalkoista tulostamista suositaan. Lähtevän kirje postin käyttö on jo käytännössä nollassa ja viestintä hoidetaan kaikessa sähköpostilla, puhelimitse tai kasvotusten.

Koulutukset ja kokoukset toteutetaan kestävä kehitys huomioiden

Toimenpiteet:

Suurin osa kokouksista ja osa koulutuksista on siirretty verkkoon. Ylin päättävä kokous eli liittokokous pidetään kasvokkain, liittohallituksen kokoukset pidetään kasvokkain, hybridikokouksina tai etäkokouksina. Sarjojen ja valiokuntien kokoukset pidetään pääsääntöisesti virtuaalisina kokouksina. Kaikkea kasvokkaista

SUOMEN
KÄSIPALLOLIITTO
Finlands
Handbollförbund

kohtaamista ei haluta siirtää verkkoon, mutta edelleen esim. koulutuspuolella tutkitaan, mitä osioita olisi tarkoituksenmukaista järjestää verkossa. Tämä mahdollistaa yhä useamman osallistumisen matalalla kynnyksellä, eikä välimatka ole esteenä. Myös osaan kansainvälisistä kokouksista on mahdollista osallistua etäyhteyksillä.

Paitsi että etäkokousten lisääntyminen on vähentänyt matkustamista, se on myös lisännyt vuoropuhelua liiton ja seurojen välillä. Kokousten järjestämiseen on matalampi kynnys, kun tiedetään, että kenenkään ei ole välttämätöntä matkustaa satoja kilometrejä kokouksen takia ja asialista on voi olla kerrallaan hieman lyhempikin kuin vanhoina aikoina.

Tämä ympäristövastuuohjelma on hyväksytty liittohallituksen kokouksessa 14.5.2025. Liittohallitus käy ohjelman läpi vuosittain ja muokkaa sitä tarpeellisilta osin.